

כ"ג בחשוון תש"פ

21 בנובמבר 2019

החלטות היועץ המשפטי לממשלה בתיקים בהם ראש הממשלה נחקר כחשוד

שלום רב,

היועץ המשפטי לממשלה, ד"ר אביחי מנדלבליט, החליט להגיש כתב אישום נגד ראש הממשלה, ח"כ בנימין נתניהו, בגין עבירות של לקיחת שוחד ומרמה והפרת אמונים בפרשת "4000", ובגין עבירות של מרמה והפרת אמונים בפרשות "1000" ו-"2000", אותן ביצע לכאורה במהלך כהונתו כראש הממשלה וכשר התקשורת.

בכך אימץ היועץ המשפטי לממשלה את המלצת פרקליט המדינה, שי ניצן, ואת המלצת פרקליטת מחוז ת"א (מיסוי וכלכלה), ליאת בן ארי שווקי, שהמליצו בפניו לאחר קיום השימוע להגיש את כתב האישום בעבירות המפורטות לעיל.

הודעה על החלטת היועץ המשפטי לממשלה והעתק כתב האישום נמסרו לידי באי-כוחו של ראש הממשלה.

כמו כן, בהתאם לקבוע בסעיף 4 לחוק חסינות חברי הכנסת, עותק מכתב האישום הוגש ליו"ר הכנסת, על מנת שיתאפשר לראש הממשלה להודיע לכנסת האם הוא מעוניין לבקש שתעמיד לו חסינות מפני העמדתו לדין פלילי.

עוד החליט היועץ המשפטי לממשלה, על פי המלצת הפרקליטות, להגיש כתב אישום גם נגד בני הזוג שאול ואיריס אלוביץ' בעבירות של מתן שוחד, שיבוש מהלכי משפט והדחה בחקירה, בפרשת "4000", וכן בעבירות נוספות נגד שאול אלוביץ'.

עוד החליט היועץ המשפטי לממשלה, על פי המלצת הפרקליטות, להגיש כתב אישום גם נגד בעל השליטה והעורך האחראי של קבוצת "ידיעות אחרונות", ארנון (נוני) מוזס, בעבירה של הצעת שוחד בפרשת "2000".

הודעות על כך נמסרו לבאי-כוחם של המעורבים.

החלטת היועץ המשפטי לממשלה לגבי ראש הממשלה התקבלה לאחר בחינה מקיפה ויסודית של הטענות הרבות שהועלו ע"י באי-כוחו של ראש הממשלה במהלך ארבעת ימי השימוע שנערך בראשית חודש אוקטובר 2019. כל הטענות נבחנו לעומקן בתהליך עבודה סדור שנפרס על פני שעות עבודה רבות מאוד, שבמסגרתו הוגשו ע"י הפרקליטות חוות דעת מעמיקות של מאות עומדים, המתייחסות לטענות שהועלו בשימוע.

עם תום בחינת כל הטענות נמצא, כי אין בטענות שעלו בשימוע כדי לשנות את העבירות שיוחסו לראש הממשלה בכתב החשדות. יחד עם זאת, חלק מהטענות הביאו לשינויים בכתב האישום, גם אם לא לשינוי בסעיפי העבירה עצמם.

במקביל נבחנו כל הטענות שהועלו בשימועים שנערכו למר שאול אלוביץ, לגב' איריס אלוביץ ולמר ארנון מוזס, והוחלט כאמור לעיל.

החקירות בפרשות אלה נוהלו ע"י יחידת להב 433 של משטרת ישראל (יאל"כ ויאח"ה) ומחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר של רשות ניירות ערך, בליווי פרקליטות מיסוי וכלכלה.

ההחלטה לשקול להגיש כתב אישום נגד כל הגורמים שפורטו לעיל, בכפוף לשימוע, התקבלה ביום 28.2.19, לאחר שבמשך כשלושה חודשים נוהלו דיונים בנדון. זאת, לאחר שתיקי החקירה הועברו לפרקליטות והסתיימו השלמות החקירה, לקראת סוף שנת 2018.

מועד השימוע לראש הממשלה נקבע תחילה לחודש יולי 2019 ולבקשתו נדחה לתחילת חודש אוקטובר 2019.

לימוד החומר שהוגש על ידי ב"כ ראש הממשלה והדיונים שהתקיימו ארכו כשישה שבועות.

תמצית האישום הראשון – פרשת "4000"

1. בתקופה שבין דצמבר 2012 ועד ינואר 2017 היה נתניהו בעל סמכות להעניק אישורים והיתרים לפעולות עסקיות שונות שבוצעו ע"י קבוצת בזק מתוקף תפקידו כראש ממשלה, ולאחר מכן גם מתוקף תפקידו כשר התקשורת. כן היתה לנתניהו יכולת השפעה על נושאים שלטוניים הנוגעים לקבוצת בזק.
2. בתקופה הרלוונטית היה אלוביץ' בעל השליטה בקבוצת בזק, ובשל כך היה בעל יכולת השפעה על אופי וטיב הפרסומים החדשתיים באתר "וואלה" שבשליטת בזק.
3. תחום הסיקור התקשורתי היה בעל משמעות רבה עבור נתניהו ובני משפחתו, והוא ייחס לו חשיבות מכרעת בכל הקשור לעתידו הפוליטי.
4. על רקע זה נוצרה בין נתניהו לאלוביץ' מערכת יחסים של "תן וקח", שהתבססה על הבנתם המשותפת כי כל אחד מהם מחזיק באינטרס משמעותי שהצד השני הוא בעל יכולת לקדמו. במסגרת זו, בארוחת ערב משותפת שקיימו בני הזוג נתניהו עם בני הזוג אלוביץ', בשנת 2012, במהלך מערכת הבחירות לכנסת ה-19, סוכם כי נתניהו ורעייתו יוכלו להפנות לבני הזוג אלוביץ' דרישות הנוגעות לאופן הסיקור התקשורתי שלהם באתר "וואלה".

5. מערכת היחסים בין נתניהו לבין בני הזוג אלוביץ' התאפיינה בקשר אינטנסיבי ותדיר שהתנהל במישרין ובאמצעות מתווכים. במסגרת קשר זה הפנו נתניהו ובני משפחתו לבני הזוג אלוביץ' דרישות שונות שעניינן אופן הסיקור שלהם באתר "וואלה", ואף דרשו דרישות הנוגעות לסיקור יריביו הפוליטיים של נתניהו. בני הזוג אלוביץ' הפעילו לחץ כבד ומתמשך על מנכ"ל "וואלה" דאז, אילן ישועה, להיענות לדרישות אלה. כתוצאה מכך הנחה ישועה את העורכים והעיתונאים של "וואלה" לשנות פרסומים באתר באופן התואם את דרישותיו של נתניהו. דוגמאות הממחישות את דרישות נתניהו להתערבות בפרסומים באתר ואת אופן היענות החריגה להן, מפורטות בנספח "א" לכתב האישים.
6. לאורך התקופה הרלוונטית, כחלק ממערכת היחסים ההדדית של "תן וקח", בני הזוג אלוביץ' נענו, ככלל, לדרישותיו של נתניהו, באשר הן, ועשו כל מאמץ כדי לממשן. בחלק משמעותי מהמקרים השתדלותם עבור נתניהו אף נשאה פרי. נתניהו ידע כי מידת ההתגייסות והיענות של בני הזוג אלוביץ' לדרישותיו היתה חריגה, משמעותית ונרחבת, וכי היא ניתנה לו בעד ביצוע פעולות הקשורות בתפקידו הציבורי. בני הזוג אלוביץ' נענו לדרישות להתערבות בפרסומים באתר ואף דאגו לוודא שנתניהו יהיה מודע למידת היענותם לדרישותיו.
7. במסגרת מערכת יחסי "תן וקח" שנרקמה בין נתניהו לבין בני הזוג אלוביץ', הפעיל נתניהו את כוחו וסמכויותיו כעובד ציבור כדי לקדם נושאים שאלוביץ' היה מעוניין בקידומם - בעבורו, בעבור בזק או בעבור חברות שונות בקבוצת "יורוקום", שבאמצעותה שלט בבזק וב"וואלה". בתוך כך, ובמקביל לדרישות שהפנה לאלוביץ' בקשר לסיקור באתר "וואלה", עסק נתניהו מתוקף תפקידו הציבוריים במספר מקרים בענייניו הרגולטוריים של אלוביץ', וביצע פעולות שקידמו אינטרסים עסקיים משמעותיים שלו, שהיקפם נאמד בסכומי עתק. את פעולותיו לטובת אלוביץ' עשה נתניהו בתמורה לטובות ההנאה שלקח מבני הזוג אלוביץ' בתחום הסיקור כאמור, תוך שנהג במשוא פנים והעמיד עצמו בניגוד עניינים בין תפקידו הציבוריים לבין ענייניו הפרטיים ותוך סטייה מן השורה.
8. אלוביץ' קשר מפורשות בין אופן הסיקור של נתניהו ב"וואלה" לבין ההחלטות הרגולטוריות שקיבל נתניהו ופעולות שאמור היה לבצע, במסגרת תפקידו הציבוריים. בדומה, קשרה איריס אלוביץ' אף היא בין היענות לדרישות נתניהו ורעייתו להתערבות בפרסומים, לבין אופן הטיפול בענייניה הרגולטוריים של בזק על ידי נתניהו. בני הזוג אלוביץ' אף הבהירו לגורמים שונים ב"וואלה", כי יש לשפר את הסיקור של נתניהו ובני משפחתו כדי להביא לקבלת ההחלטות הרגולטוריות הרצויות להם.
9. נתניהו הסתיר את מערכת היחסים בינו לבין בני הזוג אלוביץ' באופן שיטתי ועקבי מפני שורה של גורמים רשמיים, להם מסר מידע חלקי ומטעה על אודות טיב יחסיו עם אלוביץ'.
10. לשם הסתרת הקשר שלהם עם נתניהו, פעלו בני הזוג אלוביץ' על מנת להשמיד ראיות שנמצאו בטלפונים הניידים שהיו ברשותם וכן הורו לישועה לפעול באופן דומה, ואף הנחו אותו למסור גרסאות כוזבות ביחס למעורבותם בשינוי הפרסומים באתר "וואלה", ביחס לקשר בינם לבין נתניהו ובאשר לדרישותיו להתערבות בפרסומים השונים.

תמצית האישים השני – פרשת "2000"

1. לאורך השנים התקיימו בין נתניהו ומוזס יחסי יריבות עמוקה. עם זאת, קיימו השניים במהלך השנים שלוש סדרות של פגישות: בשנים 2008-2009; בשנת 2013 ובשנת 2014. במהלך כל אחת מסדרת הפגישות האמורות, נתניהו ומוזס קיימו שיח על קידום האינטרסים ההדדיים שלהם: שיפור אופן סיקורו של נתניהו בכלי התקשורת מקבוצת "ידיעות אחרונות"; הטלת מגבלות על העיתון "ישראל היום", דבר שהיה בעל משמעות כלכלית רבה עבור מוזס ועבור קבוצת "ידיעות אחרונות".

2. באחת הפגישות שהתקיימה ביום 4.12.2014, ולקראת מערכת הבחירות לכנסת העשרים, מוזס הציע לנתניהו שוחד. זאת, בכך שיביא לשינוי ניכר לטובה בקו ובאופן הסיקור של נתניהו ובני משפחתו בכלי התקשורת מקבוצת "ידיעות אחרונות", ולשינוי לרעה באופן הסיקור של יריביו הפוליטיים, עד כדי "רעידת אדמה" ו"סיבוב הספינה", כאמור בשיחתם. מוזס הציע כי יעשה כן באופן שיבטיח את המשך כהונתו של נתניהו כראש ממשלה לאורך זמן, וזאת בתמורה לכך שנתניהו ינצל את השפעתו כראש הממשלה לקדם חקיקה שתטיל מגבלות על "ישראל היום" ותביא להטבות כלכליות משמעותיות למוזס ולעסקיו.
3. נתניהו לא סירב להצעת השוחד ולא הפסיק בעטייה את השיחה עם מוזס, והגם שלא התכוון לקדם את הצעת החוק, המשיך לנהל עם מוזס שיחה ארוכה ומפורטת על מרכיבי ההצעה והציג בפניו מצג לפיו יש אפשרות של ממש שיעשה שימוש בכוחו השלטוני על מנת לקדם חקיקה המיטיבה עם מוזס. נתניהו פעל כאמור על מנת להמשיך את השיח ובכך לגרום למוזס להשפיע לטובה על אופן סיקורו בכלי התקשורת מקבוצת "ידיעות אחרונות" בתקופת הבחירות ולגרום למוזס לפעול למניעת פרסומים שליליים שיפגעו בו או במשפחתו, לפחות בתקופה זו וכל עוד השיחות ביניהם נמשכות.
4. בהמשך לפגישה זו, ועל מנת לשמר אצל מוזס את הרושם כי הוא בוחן את היתכנות קידום החקיקה האמורה, נתניהו נפגש עם יו"ר הקואליציה, זאב אלקין, ועם יו"ר ועדת הכנסת, יריב לוין, כאשר לנגד עיניו האפשרות שדבר קיומה ייוודע למוזס. בפגישה זו הבהירו אלקין ולוין לנתניהו כי לא ניתן יהיה לקדם את החקיקה בתקופה זו. בהמשך לכך קיים נתניהו, ביוזמתו, פגישה נוספת עם מוזס, במהלכה הציג בפניו מצג לפיו יפעל לקדם את החקיקה לאחר הבחירות, וזאת במטרה להמשיך עמו את השיח על הצעת השוחד.
5. במעשיו אלה הציע מוזס לנתניהו הצעת שוחד.
6. במעשיו אלה עשה נתניהו מעשה הפרת אמונים הפוגע פגיעה מהותית באמון הציבור בעובדי הציבור ובנבחרי ובטוהר המידות שלהם. בכך שניצל את מעמדו ואת כוח המשרה על מנת לקבל טובת הנאה אישית ובכך שבהיותו נבחר הציבור הבכיר ביותר, העביר מסר לפיו הצעות שוחד הן כלי שניתן לעשות בו שימוש לשם קידום אינטרסים הדדיים של עובדי ציבור בכירים ואנשי עסקים, וכי אין פסול בעסקאות שוחד.

תמצית האישום השלישי – פרשת "1000"

1. מאז 1999, התקיימה בין נתניהו לאיש העסקים ארנון מילצ'ן מערכת יחסים אישית, בעלת זיקות וקשרים שונים. בתוך כך, בתקופה הרלוונטית לאישום קיבלו נתניהו ורעייתו ממילצ'ן טובות הנאה שונות. בשנת 2013 הכיר מילצ'ן לנתניהו את איש העסקים האוסטרלי ג'יימס פאקר. בשנים 2014-2016, קיבלו נתניהו ורעייתו מפאקר טובות הנאה שונות.
2. טובות ההנאה ממילצ'ן ומפאקר, שעיקרן קופסאות סיגרים ומארזי שמפניות, ניתנו לנתניהו ולרעייתו, באופן רציף, במענה לבקשות ואף דרישות, בין היתר באמצעות משלוחים, גם כאשר מילצ'ן ופאקר לא שהו בישראל, עד כדי כך שהפכו למעין "קו אספקה". היקף טובות ההנאה הצטבר לסכום של כ-700,000 ₪. טובות ההנאה ניתנו לנתניהו בזיקה לתפקידיו הציבוריים ולמעמדו כראש ממשלת ישראל.
3. נוכח שלל הזיקות בין נתניהו לבין מילצ'ן, היה על נתניהו להימנע כליל מלעסוק בענייניו של מילצ'ן, במסגרת תפקידיו. אף על פי כן, בתקופה שבין אוקטובר 2011 לדצמבר 2016 פעל נתניהו במסגרת מילוי תפקידיו הציבוריים לטובת מילצ'ן במקרים הבאים: בשנים 2013-2014 נתניהו פעל מול גורמי ממשל אמריקנים על מנת שתינתן למילצ'ן אשרת כניסה לארצות הברית, בשני אירועים; בשנת 2013, נתניהו פנה לשר האוצר דאז, יאיר לפיד, בעניין הארכת משך הפטור מדיווח ותשלום מס הכנסה הניתן לתושבים חוזרים, ממנו נהנה מילצ'ן; ובשנת 2015, נתניהו פעל בעצמו והנחה את

מנכ"ל משרד התקשורת דאז, שלמה פילבר, לסייע למילצ'ן בעניינים הנוגעים לרגולציה, בקשר לעסקת מיזוג בין חברות התקשורת "רשת" ו"קשת", על מנת שהשקעה אותה בחן מילצ'ן באותה העת, תהיה כדאית עבורו מבחינה כלכלית.

4. על-פי כתב האישום, במעשיו אלה עשה נתניהו מעשי הפרת אמונים הפוגעים פגיעה מהותית באמון הציבור ובטוהר המידות. זאת, בכך שקיים במשך שנים מערכת יחסים פסולה עם מילצ'ן ופאקר במסגרתה קיבלו מהם נתניהו ורעייתו טובות הנאה בהיקפים גבוהים מאוד, בזיקה לתפקידיו הציבוריים ולמעמדו כראש ממשלת ישראל. כן עשה נתניהו מעשי הפרת אמונים הפוגעים פגיעה מהותית באמון הציבור, בטוהר המידות ובתקינות המעשה המינהלי, בכך שפעל במילוי תפקידיו הציבוריים בניגוד עניינים חריף ומתמשך בין מחויבותו האישית למילצ'ן לבין מחויבותו לציבור.

מצ"ב כתב האישום שנמסר ליו"ר הכנסת ולבאי-כוחם של המעורבים.

בברכה,

משה כהן, עו"ד

מנהל אגף בכיר דוברות, הסברה ותקשורת

משרד המשפטים